

**JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

IŠANKSTINIO TYRIMO ATASKAITA

**VANDENTVARKOS (MELIORACIJOS) INŽINERINIŲ STATINIŲ
PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PRIEMONĖS VERTINIMAS**

2021-02-17 Nr. KT-02

Joniškis

Auditą atliko:

Savivaldybės kontrolierė Alma Žukauskytė

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausia specialistė Neringa Valančienė

Su audito ataskaita galima susipažinti

Joniškio rajono savivaldybės interneto puslapyje

www.joniskis.lt

Audito ataskaitos kopijos teikiamos: Joniškio rajono savivaldybės merui, Joniškio rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui.

TURINYS

SANTRUMPOS IR SAŲOKOS	3
IŠANKSTINIO TYRIMO TIKSLAS, APIMTIS IR METODAI	3
IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI	6
Nagrinėta sritis.....	6
Nustatytos Melioracijos programos problemos	8
Darbų planavimas	8
Skirtų lėšų naudojimas	10
Priežastys, dėl kurių siūloma baigti auditą išankstiniu tyrimu.....	13
Priedai	14

SANTRUMPOS IR SAŲOKOS

Savivaldybė- Joniškio rajono savivaldybė

Melioracijos programa – Vandentvarkos (melioracijos) inžinerinių statinių priežiūros ir plėtros priemonė;

Respublikinė Melioracijos programa – Žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinta Melioracijos programa 2018-2020 m.

Darbų sąrašai- Melioracijos metiniai darbų sąrašai, tvirtinami administracijos direktoriaus įsakymu.

VŽF – Valstybinis Žemės fondas;

VTD- Valstybės tikslinė dotacija;

IŠANKSTINIO TYRIMO TIKSLAS, APIMTIS IR METODAI

Išankstinio tyrimo tikslas – susipažinti su Melioracijos programa, surinkti ir įvertinti informaciją apie Melioracijos programos vykdymą, atliekamas darbų apimtis, finansavimą, lėšų naudojimo reglamentavimą; identifikuoti šios srities problemas, nustatyti galimas rizikas, ir apsispręsti, ar tikslinga atlikti pagrindinį tyrimą.

Išankstinio tyrimo objektas – Melioracijos programa.

Išankstinio tyrimo subjektas- Joniškio rajono savivaldybės administracija.

Audituojamas laikotarpis -2020 metai. Pokyčių ir tendencijų vertinimui naudojami (2018-2020 m.) ir ankstesnių laikotarpių duomenys.

Išankstinio tyrimo metu taikyti duomenų rinkimo, vertinimo metodai bei naudoti informacijos šaltiniai:

Eil. Nr.	Metodas	Tikslai
1	Dokumentų peržiūra: <ul style="list-style-type: none"> • Teisės aktų, susijusių su melioracijos programa; • Kitų institucijų vertinimai susiję su melioracijos darbų vykdymu; • Nacionaliniai ir savivaldybės strateginiai planai, programos, ataskaitos; • Savivaldybės administracijos pateikta informacija ir dokumentai; 	Atrinkti patikimus šaltinius audito tikslui pasiekti.

2	<p>Pokalbiai su Savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus specialistais S.L (skyriaus vedėju) ir V.B, (skyriaus vyriausias specialistas.)</p>	<p>Pokalbių metu aptarti :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Melioracijos programos administravimo ir vidaus kontrolės klausimai, • Darbų sąrašų sudarymo aplinkybės (įtraukiamų į darbų sąrašus objektų parinkimas ir tikslinimas); • Savivaldybės skiriamų lėšų Melioracijos programai naudojimo reglamentavimas ir tvarkomų objektų iš šių lėšų parinkimo klausimai; • Savivaldybės Melioracijos programos vertinimo kriterijų atitiktis Valstybės melioracijos programoje nustatytiems kriterijams.
3	<p>Duomenų analizė:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Melioracijos programa 2018-2020 m. ¹ • Valstybės biudžeto specialiosiomis tikslinėmis dotacijomis einamiesiems tikslams finansuojamų melioracijos darbų žemės ūkio paskirties žemėje prioritetai²; • Valstybės lėšomis finansuojamų melioracijos darbų žemės ūkio paskirties žemėje sąrašas³; • Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių ir melioracijos sistemų naudojimo, būklės vertinimo ir melioracijos darbų finansavimo taisyklės⁴; • Joniškio rajono savivaldybės 2014-2020 m. strateginis plėtros planas⁵; 	<p>Išnagrinėti teisės aktus, reglamentuojančius Melioracijos programos lėšų naudojimą, ir įvertinti Melioracijos programos atitiktį jų nuostatomis.</p> <p>Išnagrinėti Savivaldybės strateginių planų tikslus, uždavinius, priemones ir jų pasiekimui skiriamą finansavimą, įvertinti nustatytų vertinimo kriterijų tinkamumą ir sąsajas su</p>

¹ Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministro 2018 m. kovo 26 d. įsakymas Nr. 3D-183“Dėl melioracijos programos 2018-2020 m. patvirtinimo“.

² Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministro 2005 m. gegužės 12 d. įsakymas Nr. 3D-271 “Dėl valstybės biudžeto specialiosiomis tikslinėmis dotacijomis einamiesiems tikslams finansuojamų melioracijos darbų žemės ūkio paskirties žemėje prioritetų“.

³ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministro 2005 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. 3D-271 “Dėl valstybės biudžeto specialiosiomis tikslinėmis dotacijomis einamiesiems tikslams finansuojamų melioracijos darbų žemės ūkio paskirties žemėje prioritetų“.

⁴Patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. 3D-211.

⁵Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 3 d. sprendimas Nr. T-29 „Dėl Joniškio rajono savivaldybės 2014 -2020 m. strateginio plėtros plano patvirtinimo“.

	<ul style="list-style-type: none"> • Jonišio rajono savivaldybės 2018-2020, 2019-2021 m., 2020-2022 m. strateginiai veiklos planai⁶. • Jonišio rajono savivaldybės 2018-2020, 2019-2021 m. strateginių veiklos planų įvykdymo ataskaitos⁷. • Jonišio rajono savivaldybės administracijos 2018 m., 2019 m., 2020 metų veiklos planai⁸. • Jonišio rajono savivaldybės 2018 -2020 metų biudžetai. 	Respublikinės Melioracijos programos vertinimo kriterijais. Susipažinti/išanalizuoti strateginių planų įgyvendinimo ataskaitas, siekiant įvertinti planuotų rodiklių pasiekimo ir ar nepasiekimo priežastis. Išnagrinėti programoje numatytas priemones, numatytus darbus ir jų atitiktį teisės aktams; Išnagrinėti programos finansavimo šaltinius.
4	Susipažinti su kitų institucijų tikrinimų ir vertinimų ataskaitomis, vertinimo rezultatais <ul style="list-style-type: none"> • Melioracijos darbų ir melioracijos statinių naudojimo valstybinės priežiūros vertinimo kriterijų I, II, ir III ketvirčių ataskaitos⁹; • Savivaldybių antikorupcinio vertinimo Melioracijos įrenginių priežiūros srityje ataskaitos¹⁰. 	Susipažinti su Valstybinę melioracijos įrenginių ir darbų priežiūrą vykdančios institucijos patikrinimų rezultatais Išanalizuoti, kokias problemas mato savivaldybės, vertindamos antikorupcinio požiūriu Melioracijos programų įgyvendinimą

⁶ 2018-2020 strateginis veiklos planas, patvirtintas 2018-02-15 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-7; 2019-2021 strateginis plėtros planas, patvirtintas 2019-02-14 savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-22; 2020-2022 m. strateginis plėtros planas, patvirtintas 2020-02-20 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-8.

⁷ Jonišio rajono savivaldybės 2018-2020 m. strateginio veiklos plano ataskaita, patvirtinta Savivaldybės tarybos 2019 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T-127; Jonišio rajono savivaldybės 2019-2021 m. strateginio veiklos plano ataskaita, patvirtinta Savivaldybės tarybos 2020 m. birželio 18 d. sprendimu Nr. T-8.

⁸ Jonišio rajono savivaldybės administracijos 2018 m. veiklos planas, patvirtintas savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. A-366; Jonišio rajono savivaldybės administracijos 2019 m. veiklos planas, patvirtintas savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. A-376, Jonišio rajono savivaldybės administracijos 2020 m. veiklos planas, patvirtintas savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. A-291

⁹ <https://www.vzf.lt/melioracija/melioracijos-darbu-ir-melioracijos-sistemas-naudojimo-valstybines-prieziuros-ataskaitos/>

¹⁰ Išvada dėl korupcijos rizikos analizės Mažeikių rajono savivaldybės veiklos skirstant lėšas, skirtas melioracijos darbams 2015-2016 m. ir Mažeikių rajono savivaldybės kovos su korupcija 2015-2018 metų programos priemonių plano. 2017-11-29Nr.R3(2.1.16)-8419 Išvada korupcijos tikimybės pasireiškimo vertinimas Šilutės rajono savivaldybės kaimo reikalų skyriuje melioracijos srityje

Išankstinis tyrimas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus¹¹ ir vadovaujantis Valstybės kontrolės parengtomis rekomendacijomis¹²

IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI

Nagrinėta sritis

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹³ 7 straipsnio 1 dalies 27 punkte yra įtvirtinta valstybinė (valstybės perduota savivaldybei), t. y. įstatymų nustatyta (priskirta) savivaldybių funkcija - valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymas ir naudojimas patikėjimo teise.

Šios funkcijos turinys yra apibrėžiamas Lietuvos Respublikos melioracijos įstatyme¹⁴, kuris nustato melioracijos statinių nuosavybės santykius, žemės savininkų ir kitų naudotojų teises ir pareigas, susijusias su melioracijos statinių statyba, naudojimu ir apsauga, taip pat melioracijos organizavimą, valdymą, projektavimą, ekspertizę, melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitą bei melioracijos finansavimo tvarką.

Melioracijos įstatymo 3 straipsnyje nustatyta melioracijos statinių nuosavybė:

1. Žemės sklype esantys melioracijos statiniai yra žemės sklypo priklausiniai ir nuosavybės teise priklauso žemės sklypo savininkui, jeigu sutartis nenustato kitaip, išskyrus valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos ir hidrotechnikos statinius, nurodytus šio straipsnio 2 dalyje.
2. Valstybei nuosavybės teise priklauso: sureguliuoti upeliai, grioviai, nuvedantys vandenį nuo daugiau kaip vieno žemės savininko ar kito naudotojo sklypo, juose esantys melioracijos statiniai, tvenkiniai, kurie ribojasi su dviejų ir daugiau žemės savininkų ar kitų naudotojų žeme, hidrotechnikos statiniai, polderiai ir kitos melioracijos sistemos, jeigu jose mechaniškai keliamas vanduo, kanalizuoti grioviai ir drenažo rinktuvai, jeigu jų skersmuo yra 12,5 cm ir didesnis ir jeigu jie yra pastatyti už valstybės lėšas, nepaisant to, kas yra žemės sklypo, kuriame yra šie melioracijos statiniai, savininkas.

Vadovaujantis melioracijos įstatymo 7 straipsnio 3 dalimi valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius patikėjimo teise valdo ir naudoja savivaldybės.

Joniškio rajone iš viso yra 83573,35 ha žemės ūkio naudmenų nusaustos žemės - 80524,65 ha, nusausta drenažu – 79635,45 ha. 2020 m. spalio 31 d. duomenimis, Savivaldybės administracija patikėjimo teise valdo ir naudoja valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos turtą: magistralinių griovių – 1230,0 km, pylimų -6,8 km. rajone yra 1349

¹¹ Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

¹² Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolieriaus 2010 m. kovo 8 d. įsakymas Nr. V-51 „Dėl veiklos audito vadovo patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais.

¹³ Vietos savivaldos įstatymas 1994-07-07 Nr. I-533, (įstatymo X-1722 redakcija 2008-10-01)

¹⁴ Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymas (1993 m. gruodžio 9 d. Nr. I-323(įstatymo IX-2009 redakcija, nuo 2004-02-05)

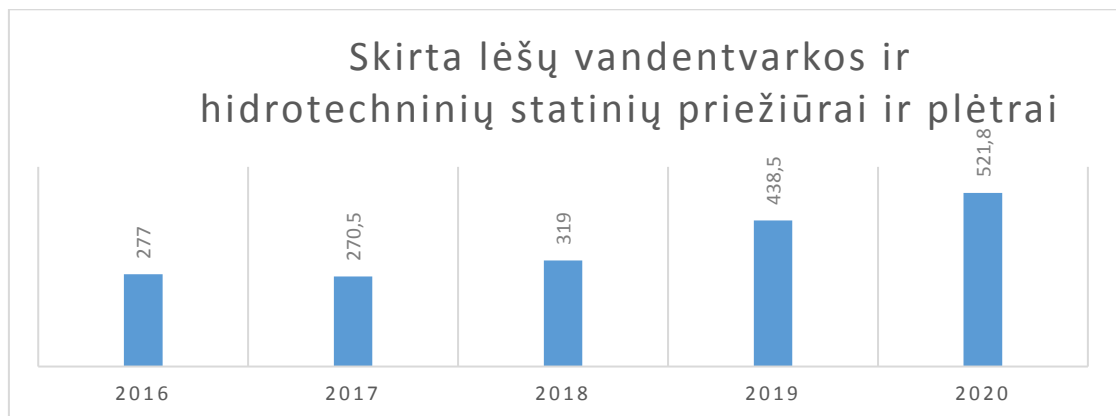
hidrotechniniai statiniai, 68 tiltai, 1261 pralaida, 8 kiti įrenginiai, 16 reguliatorių, 17 tvenkinių. Melioracijos įrenginių balansinė vertė 5737,406 tūkst. eurų.

Turimo turto balansinė vertė 2018-12-31 - 2020-10-31 laikotarpiu padidėjo 75,0 tūkst. eurų, (vertė padidėjo dėl 2019 metais vykdyto ES lėšomis projekto, padidinant pralaidų vertę) likutinė vertė sumažėjo 698,6 tūkst. eurų, nuo 6436,0 tūkst. eurų 2018-12-31 iki 5737,4 tūkst. eurų 2020-10-31. Turto likutinė vertė sumažėjo dėl priskaičiuoto nusidėvėjimo. Turto nusidėvėjimas 2020-10-31 sudaro 82,2 proc.

Vadovaujantis Valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių ir melioracijos sistemų naudojimo, būklės vertinimo ir melioracijos darbų finansavimo taisyklių¹⁵ 20 p. Melioracijos darbai finansuojami: valstybės biudžeto lėšomis, iš jų ES finansinės paramos lėšos; savivaldybių biudžetų lėšomis.

2016-2020 metais Savivaldybėje Melioracijos programos finansavimui skirta 1821,26 tūkst. eurų, iš jų Savivaldybės biudžeto lėšos 119,76 tūkst. eurų, arba 6,6 proc. nuo visų skirtų lėšų. (1 pav.)

1 pav.

Kontrolės ir audito tarnybos parengta informacija pagal patvirtintus Savivaldybės biudžetus

Melioracijos programoje 2018-2020 m.¹⁶ nustatyta, kad melioracijos darbų ir melioracijos įrenginių ir statinių valstybinę priežiūrą atlieka VĮ Valstybinis žemės fondas, o savivaldybės teikia raštu Žemės ūkio ministerijai melioracijos finansavimo iš valstybės biudžeto poreikį; atsako už joms skirtų programos lėšų naudojimą; tvirtina konkrečių savivaldybės melioracijos objektų ir darbų, atliekamų programos lėšomis, sąrašus ir apimtis; atlieka darbų,

¹⁵ Žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymas Nr. 3D-211 „Dėl valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių ir melioracijos sistemų naudojimo, būklės vertinimo ir melioracijos darbų finansavimo taisyklių patvirtinimo“ .

¹⁶ Melioracijos programa ¹⁶2018-2020 m. patvirtinta Žemės ūkio ministro 2018 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 3D-183

vykdomų programos lėšomis, užsakovo funkcijas; tvarko joms skirtų programos lėšų apskaitą; iki kiekvieno mėnesio 5 d. informuoja VŽF apie programos įgyvendinimą.

Už melioracijos darbų organizavimą savivaldybėje atsakingas Žemės ūkio skyrius. Žemės ūkio skyriaus veiklos nuostatuose¹⁷ nustatyta, kad skyrius organizuoja melioracijos darbų planų ir projektų rengimą; kontroliuoja įvykdytų melioracijos darbų apimtį ir kokybę; teikia duomenis dėl melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos valstybės įmonei Valstybės žemės fondui; nustato technines sąlygas projektuojant statinius melioruotose žemėse, derina kitų žinybų projektinę dokumentaciją, kontroliuoja jų vykdomus darbus; išduoda melioracijos statinių statybos leidimus; rengia ir išduoda melioracijos statinių techninę dokumentaciją ir kitą informaciją melioruotos žemės savininkams ir kitiems naudotojams.

Einamu momentu Žemės ūkio skyriuje dirba 1 valstybės tarnautojas, atsakingas už melioracijos darbus. Vyriausio specialisto pareigybės aprašyme nustatyta: kiekvieną mėnesį kontroliuoja įvykdytų darbų apimtį ir kokybę, atliktus darbus priima nustatytos formos aktais; organizuoja melioracijos darbų ir statinių techninę ir projekto vykdymo priežiūrą, užbaigtų objektų perėmimą naudoti; išduoda melioruotos žemės savininkams ar kitiems naudotojams statinių techninius dokumentus, žemėlapius, eksploatacijos taisykles ir privalomas sąlygas; konsultuoja statinių priežiūros klausimais; kontroliuoja kitų žinybų vykdomus darbus, susijusius su statiniais. atlieka melioracijos statinių ir melioruotos žemės būklės tikrinimus pasibaigus pavasario ir rudens potvyniams, vertina statinių techninę būklę, numato neatidėliotinus darbus statinių funkcionavimui užtikrinti; nagrinėja pagal kompetenciją gaunamus fizinių ir juridinių asmenų skundus (prašymus) ir pasiūlymus, susijusius su melioracijos darbų organizavimu, statinių statyba, rekonstravimu, remontu, naudojimu ir priežiūra; derina juridinių ir fizinių asmenų parengtą projektinę dokumentaciją, melioruotoje ir nemelioruotoje žemėje.

Žemės ūkio skyriuje patikrinimo metu buvo patvirtintos 2 melioracijos specialistų pareigybės, dirbo 1 valstybės tarnautojas. Paskaičiavus pagal patvirtintą metodiką¹⁸ turėtų dirbti 3,4 sąlyginiai darbuotojai.

Nustatytos Melioracijos programos problemos

Darbų planavimas

Lėšos valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos sistemų, įrenginių ir statinių priežiūros, remonto ir rekonstravimo darbams finansuoti, įskaitant šių įrenginių ir statinių

¹⁷ Joniškio rajono savivaldybės administracijos žemės ūkio skyriaus veiklos nuostatai, patvirtinti Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. A-671 7.9 – 7.14 punktai

¹⁸ Žemės ūkio ministro 2006-06-12 įsakymas Nr. 3D-240 „Dėl valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atlikti skirtų lėšų apskaičiavimo metodikų patvirtinimo „

remonto ir rekonstravimo techninės dokumentacijos ir sąmatų parengimą skiriamos iš valstybės biudžeto kaip tikslinė dotacija, įgyvendinant Žemės ūkio ministro patvirtintą Melioracijos programą 2018-2020 m.¹⁹.

Melioracijos programoje²⁰, nustatyta, kad Savivaldybės parengia ir patvirtina melioracijos programą 3 metams; tvirtina konkrečių savivaldybės melioracijos objektų ir darbų, atliekamų programos lėšomis, sąrašus ir apimtis. Savivaldybėje, Vandentvarkos (melioracijos) inžinerinių statinių priežiūros ir plėtros priemonės yra integruotos į Strateginio veiklos plano 12 programoje „Gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimas“ kaip tikslas „Vykdėti vandentvarkos inžinerinių statinių priežiūrą ir plėtrą“, numatant 3 metų pasiekimo rodiklius, kuri tvirtinama Savivaldybės tarybos sprendimu. Dokumente pasigendama su melioracijos darbų vykdymu susijusios aplinkos analizės ir išvadų. Konkrečius savivaldybės melioracijos objektų ir darbų, atliekamų programos lėšomis, sąrašus ir apimtis tvirtina Administracijos direktorius, atsižvelgdamas į Žemės ūkio specialistų siūlymus.

Savivaldybės strateginio planavimo tvarkos aprašo²¹ 19, 20 p. nustatyta, kad Savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programos rengiamos tik tais atvejais, kai tokių planavimo dokumentų rengimas numatytas teisės aktais arba sprendimą dėl jų rengimo priima savivaldybės taryba. Savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programose pateikiamos aplinkos analizės išvados, nustatomi tikslai, uždaviniai, jų vertinimo kriterijai ir siekiami rezultatai. Atsižvelgiant į poreikius, savivaldybės atskirų ūkio šakų (sektorių) plėtros programoms taikoma SPP arba SVP programos struktūra.

Aukštesni teisės detalčiau nereglamentuoja valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos sistemų, įrenginių ir statinių priežiūros, remonto ir rekonstravimo darbams finansuoti skirtų lėšų naudojimo. Savivaldybėse naudojama įvairi praktika, vienos savivaldybėse programą ir darbų sąrašus tvirtina Savivaldybės taryba, kitur programą tvirtina taryba, sąrašus – administracijos direktorius.

Pavyzdžiui: Iš VI VŽF 2020 metais II ketvirtį tikrino Savivaldybių administracijų parengtas melioracijos programas²² patikrinimo ataskaitos matosi, kad iš tikrintų 9 savivaldybių 5 savivaldybėse programą ir sąrašus tvirtina Savivaldybių tarybos, 4 savivaldybėse (t.t. Joniškio rajono savivaldybė) savivaldybių administracijų direktoriai.

¹⁹ Melioracijos programa 2018-2020 m. patvirtinta Žemės ūkio ministro 2018 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 3D-183.

²⁰ Žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymas Nr. 3D-211 „Dėl valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių ir melioracijos sistemų naudojimo, būklės vertinimo ir melioracijos darbų finansavimo taisyklių patvirtinimo“

²¹

²² VI Valstybės žemės fondas 2020 metų II ketvirčio ataskaita Melioracijos darbų ir melioracijos statinių naudojimo valstybinės priežiūros vertinimo kriterijų 2020 II ketvirčio ataskaita.

- Rokiškio savivaldybė yra patvirtinus Melioracijai skirtų lėšų naudojimo tvarkos aprašą.
- Korupcijos tikimybės pasireiškimo naudojant Melioracijos programos lėšas vertinimas buvo atliktas Šilutės ir Mažeikių rajonų savivaldybėse. Mažeikių rajone, dėl objektų, įtraukiamų į sąrašus sprendžia Administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta komisija, vertinimo metu pasigesta šios Komisijos darbo veiklos nuostatų. Todėl rekomenduota svarstyti dėl pastovios komisijos, melioracijos statinių remonto ir priežiūros darbų objektams parinkti, sudarymo, parengiant šios Komisijos veiklos nuostatus, objektų atrankos kriterijus ir kt. Šilutėje atliekant vertinimą²³ pasigesta, kokiais vertinimo kriterijais atrenkami į sąrašus įtraukiami remontuoti melioracijos įrenginiai ir statiniai. Rekomenduota įsakymu pasitvirtinti Komisiją (Melioracijos statinių avariniams gedimams įvertinti), pasitvirtinant darbo veiklos nuostatus, kurie apspręstų melioracijos remonto darbų prioritetus ir kriterijus.

Joniškio rajono Savivaldybėje nėra vidaus norminio akto, reglamentuojančio Melioracijos programai skirtų lėšų naudojimą.

Rekomenduotina spręsti, ar nebūtų tikslinga patvirtinti vidaus norminį aktą, kuriame būtų apspręsta Savivaldybės Tarybos, administracijos direktoriaus kompetencija naudojant Melioracijos programos lėšas, nustatyta tvarka ir kriterijai, kuriais vadovaujantis objektai įtraukiami į sudaromus sąrašus. Spręsti, ar nebūtų tikslinga patvirtinti Melioracijos programą, kaip atskiros ūkio šakos programą²⁴, kurioje būtų pateikiamos aplinkos analizės išvados, nustatomi tikslai, uždaviniai, jų vertinimo kriterijai ir siejami rezultatai.

Skirtų lėšų naudojimas

Žemės ūkio ministerijos savivaldybėms melioracijai skiriamų valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų, panaudojimą reglamentuoja Valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų, skiriamų savivaldybių biudžetams Žemės ūkio ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, paskirstymo, pervedimo, naudojimo ir atsiskaitymo Žemės ūkio ministerijai tvarkos aprašas²⁵, lėšos naudojamos pagal Žemės ūkio ministerijos nustatytus veiklos prioritetus²⁶. Savivaldybėms melioracijai skiriamos lėšos gali būti naudojamos:

²³ 2017-11-29 Nr.R3(2.1.16)-8419 Išvada korupcijos tikimybės pasireiškimo vertinimas Šilutės rajono savivaldybės kaimo reikalų skyriuje melioracijos srityje

²⁴

²⁵ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. birželio 21 d. įsakymas Nr. 3D-486 (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. 3D-273 redakcija).

²⁶ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. gegužės 12 d. įsakymas Nr. 3D-271 „Dėl valstybės biudžeto specialiosiomis tikslinėmis dotacijomis einamiesiems tikslams finansuoti melioracijos darbų žemės ūkio paskirties žemėje prioritetų“.

- tvenkinių hidrotechnikos statinių bei kitų valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos sistemų avarinių gedimų remontas (išskyrus tvenkinių hidrotechnikos statinių, išnuomotų ar kitaip perleistų kitiems naudotojams, avarinių gedimų remontą);
- valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių remontas gyvenvietėse iki 1000 gyventojų (iki 10 proc. melioracijos darbams skirtų lėšų);
- valstybei nuosavybės teise priklausančiuose melioracijos grioviuose esančių drenažo žiočių ir hidrotechnikos statinių priežiūra, griovių šlaitų ir pagriovių šienavimas, krūmų kirtimas, dugno valymas iki projekcinio gylio sąnašų kaupimo vietose.
- melioracijos projektų M1:2000 planinės medžiagos (griovių, rinktuvų, hidrotechnikos statinių, pylimų, užtvankų, tvenkinių, sausintuvų) vektorizavimas ir atributinių duomenų rinkinio parengimas pagal MelGIS specifikaciją.
- valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių priežiūros ir remonto darbai, įskaitant priešprojektinius tyrinėjimus, techninės-sąmatinės dokumentacijos sudarymą, jos ekspertizę, darbų techninę priežiūrą bei kitus su šių projektų įgyvendinimu susijusius darbus;
- melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitos duomenų rinkinių tvarkymas bei šiems darbams reikalingos programinės įrangos savivaldybėse įsigijimas, koordinuojant VĮ Valstybės žemės fondui;

Žemės ūkio ministro įsakymu²⁷ 2018 metais Savivaldybei (valstybės perduotai savivaldybėms) funkcijai atlikti – valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymui ir naudojimui patikėjimo teise skirta 283,0 tūkst. eurų, 2019 metams²⁸ skirta 283,0 tūkst. eurų, 2020 metams skirta²⁹ 478 tūkst. eurų Valstybei nuosavybės teise priklausančių dėl liūčių pažeistos melioracijos infrastruktūros atkūrimui 2019 metais Savivaldybei skirta 438,5 tūkst. eurų ES lėšų.

Tyrimo metu nustatyta, kad Savivaldybė visas melioracijai 2018-2020 metams skirtas dotacijas 1044,16 tūkst. eurų panaudojo pagal minėtus Žemės ūkio ministerijos nustatytus prioritetus. (1 priedas).

²⁷ Žemės ūkio ministro 2017 m. gruodžio 28 d. Nr. 3D-864 „Dėl 2018 m. skiriamų specialiųjų tikslinių dotacijų žemės ūkio ministerijai priskirtoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti paskirstymo tarp savivaldybių sąrašų patvirtinimo“.

²⁸ Žemės ūkio ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. 3D-962 „Dėl 2019 m. skiriamų specialiųjų tikslinių dotacijų žemės ūkio ministerijai priskirtoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti paskirstymo tarp savivaldybių sąrašų patvirtinimo“.

²⁹ Žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 3D-732 (2020 m. gegužės 18 d. įsakymo Nr. 3D-381 redakcija) Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 3D-732 „Dėl 2020 m. skiriamų specialiųjų tikslinių dotacijų žemės ūkio ministerijai priskirtoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti paskirstymo tarp savivaldybių sąrašų patvirtinimo“ pakeitimo

Iš savivaldybės biudžeto lėšos skiriamos priemonei „Paviršinio vandens susikaupusio rajono gyvenvietėse ir miestuose nuleidimo darbai“. Šiai priemonei 2018 metais skirta 36,0 tūkst. eurų, panaudota 37,6 tūkst. eurų 2019 m. suplanuota -15,0 tūkst. eurų, panaudota -5,7 tūkst. eurų, 2020 m. skirta – 38,26 tūkst. eurų., panaudota – 38,26 tūkst. eurų. Iš Savivaldybės biudžeto skirtų lėšų atlikti Paviršinio vandens susikaupusio rajono gyvenvietėse ir miestuose nuleidimo darbai. Vidaus teisės aktais nėra reglamentuota kas ir kokiais kriterijais vadovaujantis parenka tvarkomus objektus.

Pasiektų rezultatų vertinimas

Respublikinėje Melioracijos programoje³⁰ patvirtinti vertinimo kriterijai. Planuojama, kad suremontuotų blogos būklės magistralinių griovių dalis, procentais bus 5,3 proc. 2018-2020 m. laikotarpiu, t.y. suplanuotas programos vertinimo pokyčio rodiklis.

Savivaldybės strateginiuose veiklos planuose³¹ numatyti kiekiniai priemonės pasiekimo rodikliai,- gyvenviečių, kuriose atlikti darbai skaičius, sutvarkytų tvenkinių skaičius (vnt.), prižiūrėtų ir remontuotų griovių ilgis (km). Esant skirtingiems pasiekimo rodikliams, sudėtinga įvertinti ar savivaldybė vykdo Respublikinės Melioracijos programos pasiekimo rodiklius, kurią įgyvendinant ir gaunamas finansavimas.

Savivaldybė strateginiuose veiklos planuose numatytos vertinimo kriterijų reikšmės. (2 pav.)

Savivaldybės Melioracijos programos vertinimo kriterijų reikšmės

2 pav.

Priemonė	Vertinimo kriterijus	2018	2019	2020
Paviršinio vandens, susikaupusio rajono gyvenvietėse ir miestuose, nuleidimo darbai	Gyvenviečių, kuriose atlikti darbai skaičius (vnt.)	7	7	5
Joniškio rajono tvenkinių hidrotechninių statinių, drenažo rinktuvų, griovių, juose esančių statinių remontas, priežiūra ir kitos paslaugos	Sutvarkytų tvenkinių skaičius (vnt.)	16	16	16
	Prižiūrėtų ir remontuotų griovių ilgis (km)	35	50	50

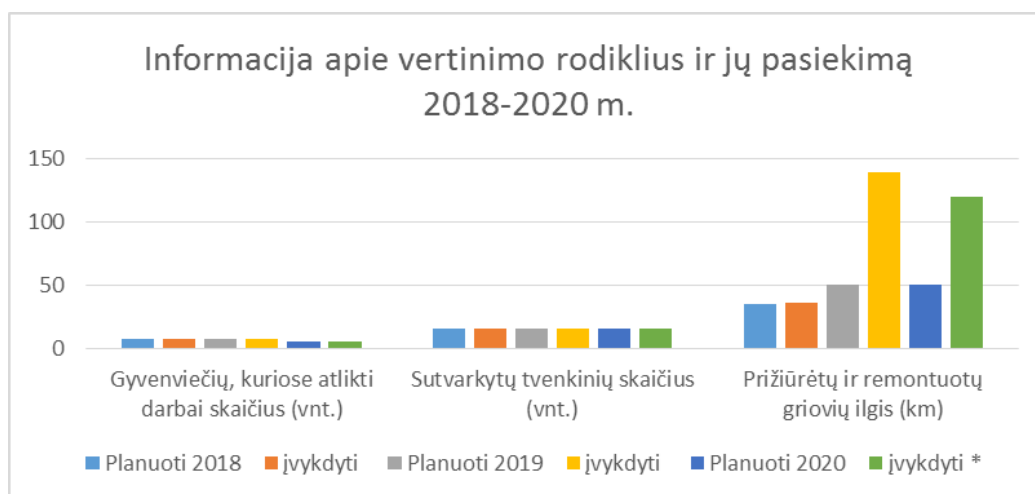
Kontrolės ir audito tarnybos parengta medžiaga pagal savivaldybės strateginius veiklos planus.

2018 -2020 metais Savivaldybė įvykdė visus strateginiame plėtros plane numatytus pasiekimo rodiklius, 2019 metais prižiūrėta ir remontuota griovių 1.7 karto daugiau, 2020 m. -1.4 karto daugiau nei numatyta strateginiame veiklos plane. (3 pav)

³⁰ Melioracijos programa 2018-2020 m. patvirtinta Žemės ūkio ministro 2018 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 3D-183

³¹ 2018-2020 strateginis veiklos planas, patvirtintas 2018-02-15 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-7; 2019-2021 strateginis plėtros planas, patvirtintas 2019-02-14 savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-22; 2020-2022 m. strateginis plėtros planas, patvirtintas 2020-02-20 Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-8.

3 pav.

Kontrolės ir audito tarnybos parengta informacija Pagal Strateginių veiklos planų vykdymo ataskaitas, 2020 metų duomenys preliminarūs, pagal pateiktą Žemės ūkio skyriaus informaciją

Atkreiptinas dėmesys, kad 2020 m. melioracijos priežiūros darbams atlikti Savivaldybei skyrus papildomai 193,0 tūkst. eurų valstybės tikslinės dotacijos³², ir 16 tūkst. eurų savivaldybės biudžeto lėšų, patikslinus Savivaldybės 2020 m. biudžetą, 2020 m. Strateginis veiklos planas bei Savivaldybės administracijos 2020 m. metinis veiklos planas nebuvo patikslinti, neįtrauktos skirtos lėšos bei nepatikslinti vertinimo kriterijai. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu tvirtinamas Melioracijos darbų sąrašas buvo patikslintas.

Rekomenduotina peržiūrėti Savivaldybės planavimo sistemą, atsižvelgiant į tai, kad planuose įtrauktos ženkliai mažesnės lėšos, nei skirta biudžete, bei į tai, kad planuojami pasiekimo rodikliai yra ženkliai mažesni nei pasiekiamas rezultatas.

Priežastys, dėl kurių siūloma baigti auditą išankstiniu tyrimu

Atsižvelgiant į tai, kad esminių Melioracijos programos veiklos problemų nenustatyta, o nustatyti dalykai išanalizuoti šioje ataskaitoje, pateikiant rekomenduotinas priemones, tęsti auditą netikslinga, nes tolesnis pagrindinis tyrimas neduotų pridėtinės vertės ir laukiamo audito poveikio.

Savivaldybės kontrolierė

Alma Žukauskytė

³² 2020 m. gegužės 18 d. įsakymo Nr. 3D-381 Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 3D-732 „Dėl 2020 m. skiriamų specialiųjų tikslinių dotacijų žemės ūkio ministerijai priskirtoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti paskirstymo tarp savivaldybių sąrašų patvirtinimo“ pakeitimo

Priedai

Vandentvarkos (melioracijos)
inžinerinių statinių priežiūros ir
plėtos priemonės vertinimo
išankstinio tyrimo ataskaitos 1
priedas

**INFORMACIJA APIE MELIORACIJAI SKIRTŲ LĖŠŲ PANAUDOJIMĄ
PAGAL NUSTATYTUS PRIORITETUS**

Rodiklis	Mato vnt.	2018		2019		2020		Iš viso	
		Kiekis	Vertė	Kiekis	Vertė	Kiekis	Vertė	Kiekis	Vertė
Griovių statinių remontas ir priežiūra	Km	38,47	189,9	23,86	177,97	47,45	410,21	109,78	778,07
Griovių priežiūra (šienavimas)	ha	74,99	30,30	93,59	60,8	60,32	30,50	228,9	121,60
melioracijos statinių remontas ir priežiūra	vnt.	82	25,73	78	17,9	78	14,21	238	57,85
Avarinių, valstybei priklausančių melioracijos statinių remontas	km	0,41	10,61	0,5	6	0,14	3,30	1,05	19,915
Valstybei priklausančių melioracijos statinių remontas gyvenvietėse	km	0,09	2	0,4	4	0	0	0,49	6
Techninė priežiūra	vnt.	0	0	2	1,7	7	4,34	9	6,05
Projektavimas ir ekspertizė	vnt.	4	20,08	2	10	4	9,21	10	39,20
Melioruotos žemės apskaita ir melioracijos statinių kompiuterinės apskaitos paslaugos	Tūkst. ha	80	4,63	80	4,63	80	4,63	240	13,89
Programinės įrangos licencijų atnaujinimas	vnt.	x	x	x	x	1	1,573	1	1,57
Iš viso		x	283,16	x	283	x	478		1044,16

Informacija parengta pagal Savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus pateiktą informaciją.